

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Lapsi- ja perheasiainneuvosto

23.11.2023

Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen

Lausunto asiakasmaksuista

Lapsi- ja perheasiainneuvosto pitää hyvänä sitä, että osa alle 18-vuotiaiden palveluista on maksuttomia. Lasten ja nuorten palveluista perittävät maksut rasittavat aina koko perheen budjettia, joten niistä tulisi periä mahdollisimman vähän maksuja.

Toisaalta neuvoston jäsenet tuovat esiin, että myös monella nuorella aikuisella (18–22-vuotiaat) on taloudellisesti heikko tilanne. Jatkossa tulisi miettiä, voisiko asiakasmaksuissa tehdä helpotuksia myös heille.

Asiakasmaksuissa perheiden osalta olisi hyvä ottaa huomioon nousseet elinkustannukset, erityisesti ruoka ja sähkö, mitkä muodostavat suuren osan menoista perheiden kohdalla. Samoin on hyvä miettiä sitä asiaa, että lapsiperheköyhyys on Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella suhteellisen korkealla tasolla ja jokainen euro on tarpeellinen jokapäiväisessä elämisessä.

Lapsi- ja perheasiainneuvosto kehottaa kiinnittämään huomiota siihen, että perheiden edellytyksiä selviytyä arjessa taloustilanne huomioiden arvioidaan lainsäädännön rajoissa kokonaisvaltaisesti. Neuvosto toivoo, että perheen yksilökohtaisiin taloustilanteeseen kohdentuviin asiantuntijoiden huojennuspyyntöihin ja lausuntoihin suhtaudutaan jatkossakin niiden ansaitsemalla vakavuudella ja niiden sisältö otetaan huomioon mahdollisia huojennuksia sekä maksuvapautuksia tehtäessä.

Lisäksi asiakasmaksuja suunniteltaessa voisi ottaa paremmin huomioon etänä ja vastaanotolla tapahtuvien käyntien hinnoittelun. Mikäli asiakkaita halutaan kannustaa digitaalisten palvelujen käyttämiseen, tulisi sen olla halvempaa kuin vastaanotolla käynnin. Monelle syrjäseudulla asuvalle tulee lisäkustannuksia jo matkojen takia.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Vammaisneuvosto

23.11.2023

Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen

Lausunto asiakasmaksuista vuodelle 2024

Vammaisneuvosto ei vastusta esitettyjä indeksikorotuksia asiakasmaksuihin, koska ne ovat lakisääteisiä. Sen sijaan esitetuille 10 prosentin lisäkorotuksille ei neuvoston mukaan ole lakiperusteista tarvetta.

Neuvoston jäsenet kritisoivat myös sitä, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue on päättänyt soveltaa maksuissaan pääsääntöisesti ylärajoja. Aluevaltuusto voisi päättää myös pienemmistä korotuksista.

Vammaisneuvoston jäseniä huolestuttaa, miten esitetyt korotukset tulevat vaikuttamaan pohjoiskarjalaisten hyvinvointiin ja taloudelliseen tilanteeseen. Korotukset ovat merkittäviä esimerkiksi pienituloisille eläkkeen saajille.

Neuvosto haluaa kiinnittää huomiota myös omaishoitajan vapaan aikaisen hoidon ja erikoissairaanhoidon maksujen nousuun. Tällaiset korotukset iskevät heikoimmassa asemassa oleviin väestöryhmiin.

Lopuksi vammaisneuvoston jäsenet haluavat tuoda esiin, että lausuntopyyntöjen aikataulut ovat jatkuvasti liian tiukat, jotta asioiden sisältöihin voisi todella perehtyä ja antaa sen jälkeen perusteellinen lausunto. Tähän toivotaan kiinnitettävän paremmin huomiota jatkossa.

Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen

Lausunto asiakasmaksuista

Hyvinvointialueen vanhusneuvosto toteaa, että maksujen muodostumisen perusteita ei ole avattu, sen vuoksi asiantunteva lausuminen on vaikeaa. Toiseksi hinnoittelu on määriteltä valtiotasolla, jolloin todellinen mahdollisuus vaikuttaa on kovin rajallista.

Kansalaiset kokevat epäoikeudenmukaiseksi sen, että lääkärin soittama muutaman minuutin puhelu maksaa saman kuin lääkärin henkilökohtainen vastaanotto. Toinen epäoikeudenmukaiseksi koettu maksu on sairaanhoitajan kotikäynti. Vastaava terveystasemakäynti on maksuton.

Maakunnan asukkaiden kannalta maksujen maksimikorotukset ovat ongelmallisia mm. siksi, että asukkaiden tulotaso on noin 70 % maan keskiarvosta.

Muilta osin vanhusneuvosto päätti puoltaa ehdotuksen hyväksymistä.